

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING  
till Landstinget med förslag till  
landskapslag angående ändring av  
landskapslagen om sysselsättning.

Enligt 1 § landskapslagen om sysselsättning (24/72) bör landskapet, i syfte att trygga och förbättra utkomstmöjligheterna för landskapets befolkning samt för att upprätthålla en säker ekonomisk tillväxt, främja jämvikten mellan efterfrågan på och utbudet av arbetskraft inom olika branscher och områden. I riket har man genom en ändring av lagen om sysselsättning (FFS 654/76) strävat till att ytterligare förbättra villkoren för enskilda och kommuner i det nu aktuella avseendet. Dessutom har företagits en processuell ändring rörande förvaltningsrättslig återindrivning. Det är sålunda skäl att i motsvarande landskapslag införa de ändringar som är tillämpliga på landskapets förhållanden.

Om konjunkturpolitiska eller andra särskilda skäl föreligger har landskapsstyrelsen med stöd av 12 § landskapslagen om sysselsättning rätt att bevilja kommuner undantag från den i 11 § angivna skyldigheten att utnyttja arbetskraften likformigt under sommar- och vintersäsongerna. Såvida undantagstillstånd inte beviljas, måste kommun, som försummar nämnda skyldighet, till landskapet utge ersättning, vars storlek landskapsstyrelsen fastställer i enlighet med 13 §. De kommunala myndigheterna känner i allmänhet redan innan sommarsäsongen börjar till de omständigheter, som gör det möjligt att för denna säsong ansöka om undantag från skyldigheten att likformigt anlita arbetskraft som avlönas med arbetsanslag. Det är därför ändamålsenligt att ansökan om undantagstillstånd enligt huvudregeln görs före början av den sommarsäsong för vilken tillståndet sökes. Endast i fall då någon oförutsedd ändring i förhållandena tvingar en kommun att under en sommarsäsong bygga mer än vad som planerats är det påkallat att kommunen förbehålles möjlighet att på grund av särskilt vägande skäl ansöka om undantagstillstånd senast före utgången av den sommarsäsong, för vilken undantagstillstånd sökes. Stadgandena om tiden för ansökan rörande undantagstillstånd intages lämpligen i 12 § såsom ett nytt 2 mom.

Enligt 23 § landskapslagen om sysselsättning äger den som är missnöjd med arbetskraftskommissionens beslut angående arbetslöshetsersättning, rätt att söka ändring däri medelst besvär hos arbetskraftsministeriet, såvitt gäller beslutets laglighet och hos landskapsstyrelsen om fråga är om beslutets ändamålsenlighet.

Besvärstiden är för närvarande 14 dagar från delfåendet av beslutet, för landskapets ombud likväl från fattandet av beslutet. Denna besvärstid har i många fall visat sig vara för kort. Frågan om besvärstid underlyder riksmyndigheternas behörighet, varför tiden i 23 § 2 mom. liksom i riket bör ändras från 14 dagar till 30 dagar.

Storleken av den arbetslöshetsersättning som betalas till arbetslös person är beroende av huruvida ersättningstagaren har familj eller är ensamstående. Också när en persons behov av ekonomiskt stöd bedöms vid prövning av hans rätt till arbetslöshetsersättning, intar den som har familj en annan ställning än den som är ensamstående. Begreppet person med familj är inte definierat i landskapslagen om sysselsättning. I riket har man genom den där företagna lagändringen härmed jämställt personer, som sammanbor under äktenskapsliknande förhållanden. Motiveringen är, att om den ena parten i det gemensamma hushållet blir arbetslös är behovet att säkerställa utkomsten för dylika par lika stort som för äkta makar. Enligt gällande lag kan dock i dessa fall betalas endast sådan arbetslöshetsersättning, som utgår till ensamstående person. I lagen föreslås därför en ny 24a § bli intagen enligt vilken personer som sammanbor under äktenskapsliknande förhållanden kan jämföras med äkta makar beträffande rätten till arbetslöshetsersättning.

Den som genom att lämna oriktiga uppgifter eller genom att dölja sakförhållande erhållit arbetslöshetsersättning eller eljest orättmätigt lyft ersättning, ehuru han skäligen borde ha vetat detta, kan enligt 26 § landskapslagen om sysselsättning dömas till böter, såframt strängare straff för gärningen inte är stadgat annorstädes i lag. Då någon dömts till straff för ovan nämnd gärning kan domstolen med stöd av stadgandena i skadeståndslagen (FFS 412/74) ålägga honom att till landskapet återbetala den arbetslöshetsersättning han på grund av brottet obehörigen erhållit. Indrivningen av sådan ersättning har hittills

grundat sig på lagen om forum i vissa förvaltningstvistemål (FFS 446/54) samt på allmänna rättsprinciper om återbäring av obehörig vinst. Ehuru frågor av denna art hör till rikslagstiftningen är det emellertid angeläget att också i landskapslagen om sysselsättning intages ett i överensstämmelse med motsvarande rikslag uttryckligt stadgande om att indrivning kan vidtagas även då saken inte anmäls till åtal. En förvaltningsrättslig indrivning kommer i fråga närmast i sådana fall, då pension retroaktivt utgår till den som har fått ersättning eller om han eljest retroaktivt kommer i åtnjutande av sådan förmån, som utgör hinder för betalning av arbetslöshetsersättning. Indrivning kan komma i fråga också i sådana fall då någon oavsiktligt har lämnat felaktiga eller bristfälliga uppgifter och det först senare framgår att honom beviljats arbetslöshetsersättning, ehuru han under ifrågavarande tid inte skulle ha varit berättigad till nämnda förmån.

I en del fall, särskilt när det rör sig om obetydliga penningbelopp eller uppenbart medellösa personer är det skäligt att avstå från indrivning. I dessa fall skulle en indrivning vanligen åsamka landskapet kostnader som skulle överstiga det indrivna beloppet. Stadganden om förvaltningsrättslig indrivning och om eftergift av sådan föreslås intagna i en ny 26a §.

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g  
angående ändring av landskapslagen om sysselsättning.

I enlighet med Landstingets beslut

ändras 23 § 2 mom. landskapslagen den 19 april 1972 om sysselsättning (24/72) och

fogas till 12 § ett nytt 2 mom., samt till lagen nya 24a § och 26a §, såsom följer:

12 §.

Kommun skall ansöka om i 1 mom. avsett undantagstillstånd före början av den sommarsäsong för vilken det sökes. Föreligger synnerligen vägande skäl kan kommunen likväl ansöka om undantag senast före utgången av den sommarsäsong för vilken det sökes.

## 23 §.

Besvärsskriften skall inom 30 dagar från det ändrings-  
sökanden fick del av beslutet tillställas arbetskraftsmini-  
steriet, landskapsstyrelsen eller arbetskraftskommissionen.  
För landskapets ombud räknas besvärstiden från den dag då  
beslutet fattades.

## 24a §.

Sammanbor man och kvinna under äktenskapsliknande för-  
hållanden, kan på dem tillämpas vad i denna lag är före-  
skrivet om äkta makar.

## 26a §.

Utan grund erlagd arbetslöshetsersättning kan återindri-  
vas till landskapet i den ordning som är stadgat i lagen om  
forum i vissa förvaltningstvistemål (FFS 446/54).

Landskapsstyrelsen kan på grund av att det penningbelopp  
som skall återindrivas är ringa eller om andra synnerligen  
vägande skäl föreligger befria person från att återbetala  
arbetslöshetsersättning som utan grund erlagts till honom.

---

Mariehamn, den 21 oktober 1976.

L a n t r å d

Lagberedningssekreterare

*Alarik Häggblom*  
Alarik Häggblom

*Christian Wennström*  
Christian Wennström.